

vlaamse
scholieren
koepel

BEVRAGING AFSTANDSONDERWIJS

Handleiding

Vooraf

Nu aan het **verplichte afstandsonderwijs** een **einde** lijkt te komen, is het ideaal om deze periode nog even **finaal** te **evalueren**. Als school je leerlingen bevragen over wat ze sterk of juist moeilijk vonden aan het aangeboden afstandsonderwijs, levert heel wat **nuttige info** op. Handig om bij een volgende pandemie vlot te kunnen **schakelen**, interessant om eventuele **wINNERS** op een of andere manier te **bewaren**, maar ook nodig om op te merken aan welke zorgen in het **laatste trimester** best nog **extra aandacht** wordt besteed.

Om te weten te komen hoe je leerlingen de periode afstandsonderwijs hebben ervaren, helpen we je met onze [voorbeeld bevraging](#). Op zich kan je er snel mee [aan de slag](#). Toch lijkt het ons raadzaam eerst stil te staan bij de [doelen](#) van je bevraging: wat wil je juist te weten komen? Selecteer op basis hiervan je vragen. Ook bij het [interpreteren van de resultaten](#) nadien willen we met deze handleiding graag helpen. Doe tenslotte iets met de [conclusies](#) en hou de leerlingen op de hoogte.

Veel succes ermee!

Stap 1: Doelen bepalen en vragen selecteren

Je traject begint bij het bepalen van je doelen als school. **Wat wil je met de bevraging te weten komen?** Waarover heb je graag inspraak van je leerlingen? Welke facetten wil je evalueren?

Bevraag de zaken die jullie prioritair voorop stellen en waarmee je daadwerkelijk aan de slag zal gaan. Nog vervelender dan niet gehoord worden, is bevroegd worden, maar nadien het gevoel hebben dat er niets mee gebeurd is.

De [voorbeeldbevraging](#) is opgedeeld in vijf delen, met elk zijn specifieke doelstellingen:

1. Ervaringen afstandsonderwijs

Wil je te weten komen hoe je leerlingen het huidige afstandsonderwijs hebben ervaren, wat ze juist goed vonden of wat juist zwaar?

- Je laat leerlingen formuleren wat ze wel en niet goed vonden aan de aangeboden vorm van afstandsonderwijs.
- Je krijgt een beeld van hoe het liep en naar hoe het algemeen beter kon volgens hen.

2. Organisatie van afstandsonderwijs

Wil je te weten komen welke vorm en organisatie van afstandsonderwijs je leerlingen verkiezen?

- Welk type afstandslessen liggen hen het best?
- Welke vorm verkiezen ze?
- Hoe schatten ze de verworven (digitale) competenties en ondersteuning van leerkrachten in?

3. Afspraken en communicatie

Bevraag je leerlingen over de gebruikte platformen en communicatiekanalen, de afspraken daarrond en kom te weten welke afspraken zij nog misten.

4. Psychosociaal welzijn

Dat jongeren het heel zwaar hebben in deze periode lezen we genoeg in de media. Maar hoe gaat het specifiek met de leerlingen op julle school? Wat zijn hun grootste zorgen, met hoeveel stress kampen ze, kunnen ze nog bij elkaar terecht... Via stellingen krijg je een beeld van hun welzijn, hun sociale contacten en ervaren werkdruk. Met deze info kom je te weten waarop je zeker moet inzetten in het derde trimester.

5. Verwachtingen voor het derde trimester

Benieuwd naar hoe je leerlingen naar het laatste trimester kijken? Met deze vragen krijg je zicht op verwachtingen en verzuchtingen die leven bij je leerlingen, zodat je daar ook rekening mee kan houden.

Met de rubrieken 1, 4 en 5 krijg je een algemeen zicht op hoe je leerlingen het afstandsonderwijs ervaren hebben, hoe ze zich voelen en wat er nodig is om het schooljaar goed af te ronden. Ze leveren op dit moment interessante input op voor elke school. Rubrieken 2 en 3 zijn vooral interessant voor scholen die verder willen met afstandsonderwijs of lessen willen trekken voor een mogelijke nieuwe periode van afstandsonderwijs.

Op basis van je doelen, **selecteer je relevante vragen** uit de voorbeeldbevraging. Denk ook al even na over de interpretatie van de resultaten (zie tips bij stap 4) Het soort info dat je krijgt, hangt af van de vraagstelling. Vragen die je niet nodig hebt, kan je gemakkelijk wissen.

Mis je nog iets? Voeg gerust vragen toe aan jouw bevraging. Het zou bijvoorbeeld kunnen dat je nog iets heel schoolspecifiek wil bevragen (bijvoorbeeld concrete afspraken over toetsen: online of niet, pas na fysiek lesmoment, tellen punten online ook mee,...). Of misschien wil je wel wat zicht krijgen op de context van de leerling die de bevraging invult (in welk jaar, in welke richting, ...)? Dat kan interessant zijn bij de interpretatie van de resultaten. Merk wel op dat de voorbeeldbevraging anoniem is. We raden aan om dit zo te houden, zodat leerlingen vrij en eerlijk durven antwoorden.

Waak ervoor dat het geheel niet te lang wordt. Het invullen van een bevraging vraagt een inspanning van leerlingen. Als je te veel (open) vragen stelt, kunnen ze (deels) afhaken en kan je bevraging vooral meningen van leerlingen met uitgesproken standpunten opleveren. Vul je bevraging altijd zelf eens in om na te gaan hoe lang je er ongeveer over doet. Naar onze inschatting is de voorbeeldbevraging een maximum.

Bepaal ook waarover de leerlingen feedback geven. Vraag je feedback over duidelijk afgebakende onderdelen die een leerling kan vatten. Bijvoorbeeld de laatste 8 weken, de periode van afstandsonderwijs tussen de krokusvakantie en de paasvakantie, ... Een heel jaar beoordelen is een hele lange, diverse periode om scherp voor de geest te halen.

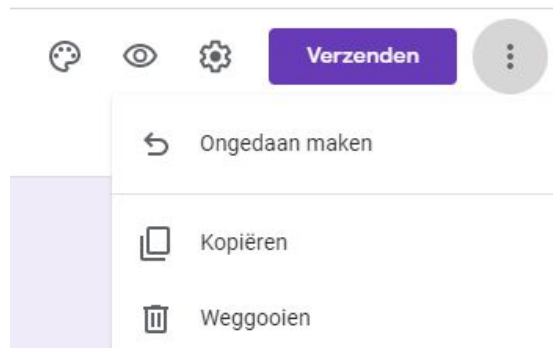
Stap 2: Aan de slag met je eigen bevraging

Wil je je leerlingen bevragen met **Google forms**?

Je kan heel **snel een bevraging opstarten** door de [voorbeeldbevraging](#) te kopiëren in je eigen Google Drive om hem daar te bewerken en te lanceren.

- Open onze [google form bevraging](#)
- Kopieer deze eerst naar je eigen drive!

Klik rechtsboven op de 3 stippen, kies voor 'kopiëren', selecteer een map in je eigen drive en bevestig

- Bewerk de bevraging volgens jullie noden en doelen: selecteer, wis en herformuleer vragen of vul aan. Pas dan ook even de tijdsinschatting in het begin aan.
- Lanceer de bevraging: klik op 'verzenden', kies voor verzenden via link, en kopieer de link. Deze link kan je delen met de leerlingen.

Of gebruik je liever je **eigen enquête-platform**?

- Open onze [vragenlijst](#)
- Kopieer en bewerk de vragen volgens jullie noden en doelen in je eigen platform: selecteer, wis en herformuleer vragen of vul aan. Pas dan ook even de tijdsinschatting in het begin aan.
- Lanceer de bevraging

Stap 3: Organiseer het feedbackmoment

Je kan de bevraging natuurlijk gewoon doorsturen naar alle leerlingen in je school, maar nog beter is het om hiervoor even **een moment vrij te maken**. Klastitularissen kunnen bijvoorbeeld met hun klas een moment organiseren, op school of in een live les. Zo vergroot je de kans dat alle leerlingen je bevraging invullen, kan je de bevraging zelf even kaderen, en kunnen de leerlingen vragen stellen als er iets niet duidelijk is.

Waar moet je zeker op letten?

- Kies een **goed moment** voor de bevraging. Nog snel even voor een toets is een slecht moment, dan hebben je leerlingen stress.
- Tijdens het invullen mogen leerlingen zeker **vragen stellen** aan jou over de betekenis van een vraag. Het kan geen kwaad om hen daarbij te helpen.
- Doe je de bevraging samen in de klas? Probeer dan niet over hun schouder mee te kijken of hen af te leiden. Een goede plek voor jou is vooraan de klas.

Wat moeten je leerlingen weten?

- **Waarover ze feedback geven, wie op school de bevraging organiseert en wat zij gaan doen met de feedback.**
- Dat de bevraging **anoniem** is. Ben je van plan om later zelf in de klas over de resultaten in gesprek te gaan? Laat hen dat dan op voorhand weten.
- **Hoe lang** ze ongeveer aan de bevraging zullen werken. Zorg ervoor dat leerlingen die sneller klaar zijn even iets anders kunnen doen.

Stap 4: Interpretatie van de resultaten

Een bevraging opstellen is één ding, maar wat doe je dan met de resultaten? Voor je de resultaten inkijkt kan je al even proberen een inschatting te maken: welke antwoorden verwacht je, waarop hoop je? **Neem daarna je tijd om de resultaten te analyseren.** Noteer wat je opvalt: wat gaat goed, wat minder, wat verrast je, waar is er een grote verdeeldheid tussen jaren, richtingen, ... ?

Naargelang de vraagstelling krijg je andere resultaten:

Open vragen

De interpretatie van open vragen vraagt een grotere tijdsinvestering en de hoeveelheid info is soms moeilijk te synthetiseren, maar ze leveren wel heel wat info op. Je kan naar ideeën bij leerlingen polsen of meer in de diepte graven. Deze vragen zijn minder sturend waardoor je hen vrijer en opener laat denken.

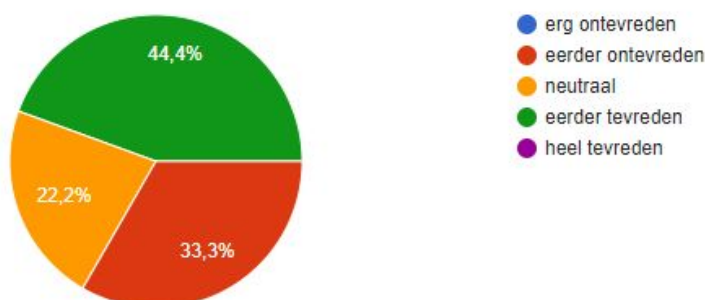
Om deze gegevens te interpreteren kan je letten op kernwoorden die vaak terugkomen. Je kan eventueel turven hoe vaak een gelijkaardig argument aangehaald wordt.

De open vragen die volgen op meerkeuzevragen (in de voorbeeldbevraging), geven je goed en snel zicht op de spreiding van de standpunten en laten je toe om de keuzes van je leerlingen ook in de diepte te bekijken.

Meerkeuzevragen, waarbij slechts één keuze mogelijk is

Hoe tevreden ben je over het afstandsonderwijs dat jij krijgt?

9 antwoorden

Je kan de resultaten hiervan snel en duidelijk interpreteren vanuit het taartdiagram. In ons voorbeeld: 44% is tevreden, 56% is neutraal (22%) of eerder ontevreden (33%). De verschillende mogelijkheden bij zo'n meerkeuzevraag moeten dan wel eenduidig en sluitend zijn.

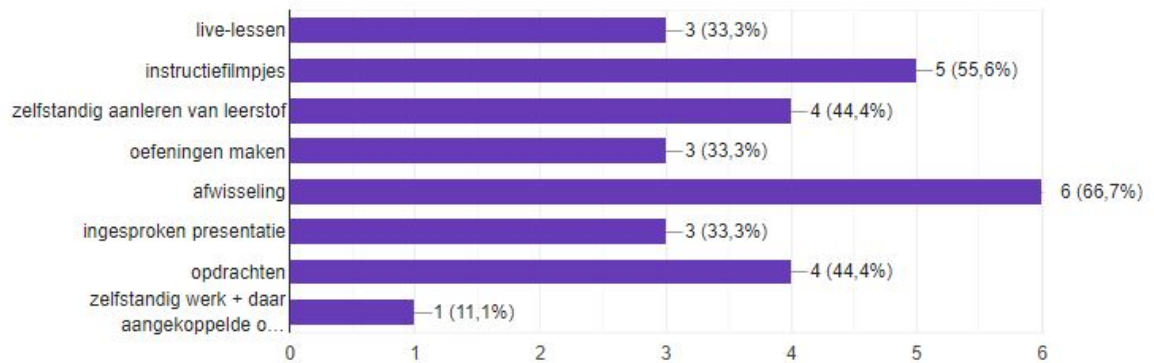
De voorbeeldbevraging heeft een 'neutraal' midden omdat deelnemers het comfortabel vinden om dat te kunnen innemen. Wel opletten dan met interpretatie: 44% is positief betekent daardoor nog niet dat 56% negatief is!

Meerkeuzevragen, waarbij meerdere keuzes mogelijk zijn

Via welke vorm van afstandsonderwijs leer jij het beste bij? (meerdere antwoorden mogelijk)

9 antwoorden

De resultaten van een meerkeuzevraag met meerdere invulopties zijn niet complementair. Als 56% graag instructiefilmpjes krijgt, betekent dat niet dat er slechts 44% voor de andere werkvormen kiest. Wel krijg je snel een zicht op welke antwoorden populairder zijn dan anderen.

Zo zou je uit deze voorbeeldbevraging kunnen concluderen dat leerlingen aangeven minder goed bij te leren uit live-lessen, oefeningen maken en ingesproken presentaties dan uit instructiefilmpjes, zelfstandig aanleren van leerstof, opdrachten, maar vooral minder dan bij afwisseling van de werkvormen. Opletten bij de interpretatie van de laatste optie: die had één bevroegde zelf toegevoegd bij 'andere'.

Stellingen met een schaal

De interpretatie van de resultaten is gelijkaardig als die van meerkeuzevragen waarbij men slechts één antwoord kan aanduiden. Ook hier werkt de voorbeeldbevraging met een neutraal midden (1= helemaal oneens, 2= eerder oneens, 3= neutraal, 4= eerder eens, 5= helemaal eens).

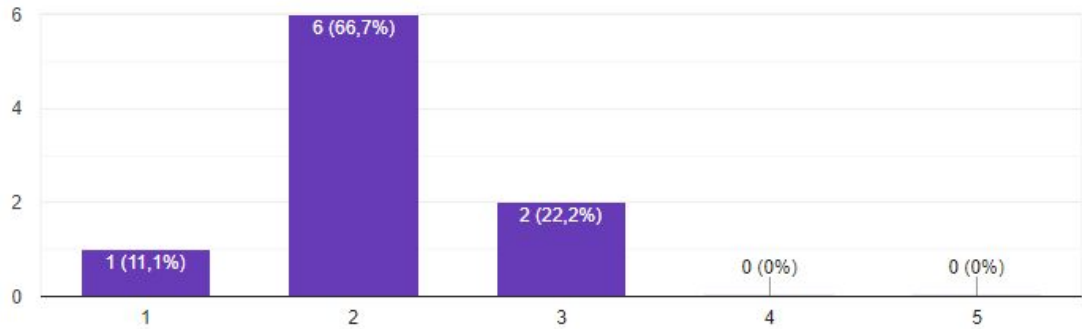
Wil je bij een stelling heel heldere resultaten krijgen (zoveel zijn echt positief, de anderen negatief)? Dan kies je best even een schaal zonder neutraal midden.

Bij de resultaten van de stellingen kan je snel zien of de groep eerder niet (links) of eerder wel (rechts) akkoord is. Bv:

Ik krijg genoeg ondersteuning van mijn leerkrachten bij het plannen van mijn afstandsonderwijs.

9 antwoorden

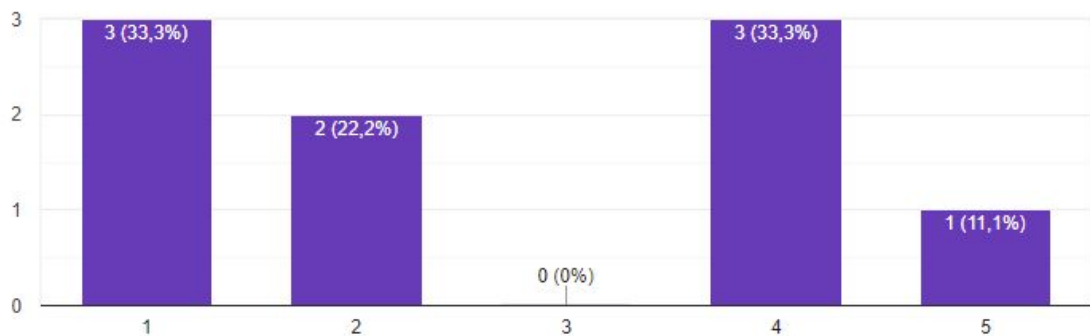

Uit dit resultaat kan je bijvoorbeeld duidelijk besluiten dat de meeste leerlingen (78%) te weinig ondersteuning ervaren van de leerkrachten bij het plannen tijdens afstandsonderwijs.

Soms zijn de resultaten minder duidelijk, zijn meningen verdeeld of ervaren sommige groepen bepaalde noden erg anders. Bijvoorbeeld:

Ik leer (bijna) evenveel bij tijdens afstandsonderwijs dan wanneer ik op school les heb.

9 antwoorden

In deze groep blijkt een kleine helft aan te geven evenveel bij te leren tijdens afstandsonderwijs, terwijl anderen duidelijk een probleem aangeven. Voor deze school zou het interessant kunnen zijn om te achterhalen in welke jaren of richtingen dit probleem zich voordoet. Bewaar wel de anonimiteit. Probeer dus niet te achterhalen wie wat heeft ingevuld.

Stap 5: Zorg voor terugkoppeling

Je weet nu bijvoorbeeld dat veel leerlingen meer stress hebben dan voor de periode afstandsonderwijs. Wat doe je nu met deze info?

De leerlingen die de bevraging hebben ingevuld laat je minstens weten wat je uit de bevraging hebt gehaald en **wat de school ermee gaat doen op korte en/of lange termijn**. Zodat je leerlingen leren dat hun mening gewaardeerd wordt en dat hun bijdrage zinvol is. Informeren en zorgen dat alle leerlingen 'mee weten' is een basisvoorwaarde voor participatie op school.

Wil je met de resultaten van de bevraging verder aan de slag met de leerkrachten en leerlingen? Een goed plan! Leerlingenparticipatie hoeft zeker niet te stoppen bij het afnemen van een bevraging.

- Wil je dieper op de resultaten ingaan? Of polsen naar oplossingen? Als klastitularis kan je naar aanleiding van de resultaten van deze bevraging in gesprek gaan met jouw klas.
- Of misschien zijn er leerlingen (of de leerlingenraad) die afstandsonderwijs op school verder mee vorm willen geven of die mee activiteiten willen organiseren om voor meer sfeer te zorgen? Je kan (geïnteresseerde) leerlingen ook de kans geven om verder in het proces een rol op te nemen, samen met de directie, de pedagogische raad, een kernteam dat rond een actiepoint werkt, ... Je kan op het einde van de bevraging een linkje leggen naar een inschrijvingstool voor leerlingen die verder rond dit thema willen nadenken. Of je doet hiervoor een oproep wanneer je terugkoppelt over de resultaten.

Een bevraging als deze maakt best deel uit van een proces: je voorziet onderwijs, je verzamelt feedback, je stuurt bij en je bewaart wat goed gaat, enzoverder. Door regelmatig in dialoog te gaan met je leerlingen over de lessen en de organisatie van je school, werk je niet alleen aan beter onderwijs, maar doe je op school ook echt aan participatie.

Meer weten over participatie van leerlingen? Bekijk dan zeker het [participatiemodel van VSK](#) of vraag een [workshop](#) aan en dan gaan we samen met jou aan de slag.